

OSMANLI MECLİSİNE İLK GİREN İŞÇİ MİLLETVEKİLİ

NUMAN USTA

Numan Usta, 1885 yılında Dobruca'da doğdu. Kökeni Kırım'dan Dobrucaya gelen bir aileye dayanmaktadır. Babası Abdülmecid Efendi idi. Numan Efendi, İstanbul'da Tophana'deki Askeri Sanayi Mektebinde okudu. Buradan mezun olduktan sonra, Zeytinburnu Fabrikasına işçi olarak girdi. Burada, ustabaşılığa yükseldi.

İttihat ve Terakki Cemiyeti, Numan Usta'yı bu görevi sırasında, İstanbul'dan Milletvekili çıkarttı.

Ali Rıza Paşa kabinesi tarafından yaptırılan seçimlerde de Milletvekili oldu. Ne varki bu kabineye güven oyu verilirken muhalif iki Milletvekilinden biri Numan Ustaydı.

Mütareke yıllarında, İngilizler tarafından tutuklanarak, Malta'ya sürülenler arasında yer aldı. Sürgün hayatının sona ermesiyle, yurda dönenlerin bir kısmı ile Anadolu'ya geçti. Türkiye Büyük Millet Meclisine İstanbul'dan Milletvekili seçildi. Daha sonra işçilik hayatına döndü. Barut İnhisarı, Avfişekleri Fabrikasının yöneticiliğine atandı. Adana'da Fabrika Müdürlüğü yaptı. Aydın bir işçi temsilcisiydi. Kurtuluş savaşı yıllarında yapılan ilk 1 Mayıs hareketinin başta gelen eylemcilerindendi. Sosyalist görüşlerin desteğini almıştı.

Numan Usta'nın Osmanlı Parlamentosuna – Sosyalist görüşlerin desteği ile - ilk işçi Milletvekili seçilmesinin yankıları, o günün gazetelerinde yer almıştı.

Genellikle 2 Aralık 1919 tarihli İstanbul gazetelerinde bu konuya değinilmişti. Numan Usta'nın bir işçi olarak Parlamente'ye girmesi – küçük övgüler yanında – eleştirilere neden oldu. Fabrikada makina başındaki işini bırakıp Milletvekili olma hevesinin bir ustaya yakışmayacağı belirtiliyordu. Numan Ustanın aleyhindeki ve lehindeki görüşler, dikkatle izleniyordu. İstanbul işçilerinin temsilcisi sıfatı ile ortaya çıkması, Anayasaya ve diğer yasalara aykırı değildi.

İstanbul'da bir çok fabrika ve imalathane vardı. Buralarda onbinlerce işçi çalışmaktaydı. Bunlar, İstanbul halkının önemli bir sınıfını oluşturmaktaydı. Çalışan kitlenin İstanbul seçimlerinde yok sayılması mümkün değildi. Numan Ustanın bir işçi olarak Parlamente'ye gönderilmesi ve topluluğu orada temsil etmesi normal bir olaydı.

Bu görüşü destekleyenlere göre, dünya siyasetinin manivelası olan Demokrasi ruhu, işçi haklarının korunması ve katkısı ile güçlenir.

Bizde öteden beri kökleşmiş bir kanaat vardır. Ülkenin kaderi (Memurlar) ile (Aydınlar)'a verilmiş gibidir! Bazılarının görüşüne göre, bu kitleler Memleketin ekonomik kalkınmasını omuzlarında ve bazularında taşımaktadırlar. Bu bakımdan (İşçiler) ile (Çiftçiler)i, kendi himayeleri altında sayarlar! Bu topluluk, kendilerinden olmayanlara:

-Sizin aklınız böyle şeylere ermez.! Siz kendi işinizle meşgul olunuz. Tezgahlarınızı, sabanlarınızı bırakıp Siyasete karışmayınız! Bizler, sizin için çalışırız! derler.

Ne varki Meşrutiyetin ilanı ile, herkesin, Memleket kaderine ortak olduğu kabul edilmiştir. Bundan sonra Ülkemizde (İşçi) ve (Çiftçi) sınıfları gibi üretimin dayanağı olan toplulukların siyasetle uğraşmaları ve Parlamente'ye temsilcilerini göndermeleri en doğal haklarıdır.

MECLİS KATALOĞUNDAKİ BİLGİLER

T.B.M.Meclis kataloğunda, Numan Ustanın öteden beri bilinen soyadı (Ustalar) olarak gösterilmektedir. Bazı kayıtlarda doğumu, 1885 Dobruca iken Meclis Kataloğunda (Köstence 1884) olarak kayıtlıdır. Meclis kataloğunda, Numan Ustanın, Senayi İdadisinde okuduğu ve Fransızca bildiği yazılıdır. Osmanlı Meclisinin dördüncü dönem İstanbul Milletvekili, T.B.M.M. birinci dönemde, yine İstanbul Milletvekili olduğu kayıtlıdır.

Numan Usta 19 Ocak 1934 günü İstanbul'da, kalp sektesinden öldü. Cenazesi 21 Ocakta, Celal Nuri Bey'in, Nişantaşındaki apartmanından kaldırıldı.

Numan Usta ile Celal Nuri Bey çok eski dosttular. Malta Adasındaki sürgünlükleri sırasında da beraber oldular.

Numan Usta hakkında en geniş bilgi, en yakın dostu Celal Nuri Bey'in (İleri) gazetesinin baş makalesinde yer almaktadır.: (9 Ocak 1338 – 1922 – No: 1410)

Numan Usta hakkında perakende yayınlar da yapılmıştır. Bu ilk Türk işçi Milletvekili, takvimlerde de yer almıştır. 1946 yılı 15 Nisan pazartesi günlü takvim yaprağında, Numan Usta (Türk ve İslam Meşahiri) olarak 98 noda yer almaktadır. Ancak bu belgede Numan Ustanın doğum tarihi, 1883 olarak gösterilmiştir.

Numan Usta'nın 3 çocuğu olmuştu. Oğlu (Akgün) ile kızı (Sacide), genç yaşlarında öldüler.

آنقره مبارک منظر صمدیه: ابروی

1338

آنطولیده بر مایس

1338

بترن عمله طرفندن تسهید ایدلدی

۱ مایس عمله بارامی آنطولیدکی ارباب

ساعی طرفندن بیوک

تظاهر الله تسعید ایدلمش

و بونسانسبته بتوفیر

اؤسات تعلیمه

اولشش تور کبابوک

ملت مجلی اعضاسندن

استانبول مبعوثی نعمان

ارسته تور کباب ایش

Rumi sene 1362 Nisan 2	NİSAN (30 Gün) 1946 (4 cü Ay)		Hicri Sene 1365
Senenin 105 ci günü	15		Cem.evvel 13 (30 gün)
Kasım 159	PAZARTESİ		Ayin Bu geceki görünüğü
Günün uzaması 2 dak ka	○		Hicri Şem. 1:24
Gündüz: 13sa. 27da.			
Gece 14sa. 32da.			

Saatler	Güneşin		Sabah	Öğle	İkindi	Yatsı	İmsak
	Doğuşu	Batışı Akşam					
Vasati	5 21	18 48	3 55	2 14	5 58	20 26	3 37
Ezanî	1) 3i	12	9 8	5 2	9 11	1 38	8 50

Türk ve İslam Meşahiri : 98
NUMAN USTA (1883 - 1934)

Dobriçe Türklerindedir. İstanbula gelmiş, Tophanedeki askerî fabrikalarında yetişmiştir. Meşrutiyetten sonra Osmanlı Mebusan Meclisine aza seçilmiştir. Mütarekeden sonra, İstanbullu işgal edenler, Türk vatanperverleriyle beraber Maltaya sürmüşlerdir. Avdetinde, B. B. Meclisine de mebus seçilmiştir. Amele hayatından yetiştigi halde, çok nazik ve münevverdir. Kendisini, her muhitte sevdirmiştir.

Takvim Günü — Kuğu fırtınası